

Pobyty cudzincov na území Slovenskej republiky podľa novej právnej úpravy

Anotácia: Autorka v predkladanom článku stručne opisuje dôvody prijatia zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pričom poukazuje na nové členenie pobytov cudzincov na našom území. Systém pobytov cudzincov na území Slovenskej republiky člení do troch hlavných skupín, a to na krátkodobý, strednodobý a dlhotrvajúci pobyt cudzincov. Jednotlivé druhy týchto pobytov v krátkosti charakterizuje a popisuje podmienky a špecifiká uplatnenia práva cudzincov na pobyt v rámci územia Slovenskej republiky.

Kľúčové slová: cudzinec, kategórie cudzincov, krátkodobý pobyt, strednodobý pobyt, dlhotrvajúci pobyt, pobyt štátneho príslušníka tretej krajiny, pobyt občana Európskej únie, pobyt rodinného príslušníka občana EÚ, modrá karta EÚ.

Úvod

Právnu úpravu pobytu cudzincov na území SR možno charakterizovať ako „ucelený systém právnych noriem pozostávajúci z právnych noriem medzinárodného práva, európskeho práva a vnútroštátnych právnych noriem Slovenskej republiky.“¹ Právnu normou pritom rozumieme „objektívne existujúce, všeobecne záväzné pravidlo správania, ktorého dodržiavanie je zabezpečené štátom (štátnym donútením).“² Medzi právne normy medzinárodného práva zaradujeme bilaterálne a multilaterálne dohody rozoberajúce ľudské práva a slobody, právne postavenie určitej kategórie osôb, víza, odovzdávanie a prijímanie osôb a pod. Vstupom Slovenska do EÚ sa súčasťou právnej úpravy pobytu cudzincov na našom území stali aj právne normy európskeho práva. Podľa princípu supranacionality, na ktorom je založený celý systém európskeho práva, majú právne predpisy EÚ prednosť pred akýmkoľvek vnútroštátnym právnym predpisom členského štátu, a pokiaľ je vnútroštátny právny predpis v rozpore s európskym predpisom, vždy platí predpis európsky. Primárnym prameňom európskeho práva pre túto oblasť je Zmluva o fungovaní Európskej únie. Medzi sekundárne pramene európskeho práva, ktoré sa zaoberajú problematikou pobytov cudzincov, patria v prvom rade nariadenia, smernice a rozhodnutia Rady EÚ, Európskeho parlamentu a Európskej komisie. Spomedzi nariadení, ktoré majú všeobecnú platnosť, sú záväzné vo svojej celistvosti a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch únie, je to predovšetkým nariadenie Európskeho parlamentu a Rady ES č. 562/2006 z 15. marca 2006, ktorým sa ustanovuje *Kódex Spoločenstva o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice* (ďalej len „Kódex schengenských hraníc“)³. Čo sa týka smerníc, sú záväzné pre každý členský štát, voči ktorému smerujú vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť. Formy a metódy na dosiahnutie tohto výsledku ponecháva únia na vnútroštátne orgány, pričom však stanovuje transpozičnú lehotu, ktorá je pre členské štáty záväzná. Rozhodnutia sa týkajú riešenia konkrétneho prípadu a voči svojim adresátom sú záväzné v celom rozsahu.⁴ Tretiu skupinu právnej úpravy pobytov cudzincov na našom území tvoria vnútroštátne právne normy SR. Patrí sem predovšetkým Ústava SR, zákon č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“), zákon

¹ BALGA, J., ČERVENKA, B. *Právne problémy výkonu verejnej správy v oblasti povolenia pobytu cudzincov*, s. 6.

² KRŠKOVÁ, A. *Úvod do štúdia práva*, s. 58.

³ Ú. v. EÚ L 105, 13. 04. 2006, s. 1 – 32.

⁴ Bližšie pozri BALGA, J., ČERVENKA, B. *Právne problémy výkonu verejnej správy v oblasti povolenia pobytu cudzincov*, s. 5-12.

č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok), zákon Národnej rady SR č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore, množstvo iných zákonov, nariadenia, vyhlášky a výnosy ústredných orgánov štátnej správy a organizačné akty riadenia.

Je to práve európska právna úprava, ktorá sa neustále prispôsobuje aktuálnym potrebám spoločnosti prostredníctvom vydávania veľkého množstva smerníc upravujúcich najrôznejšie požiadavky aplikačnej praxe vnútroštátnych orgánov jednotlivých členských štátov únie. Do 31. decembra 2011 bol v SR účinný zákon č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý bol v dôsledku transpozícií európskych smerníc novelizovaný celkovo pätnásťkrát. Ani množstvo zmien a doplnení predmetného zákona nezabezpečilo jeho bezproblémovú aplikáciu, naopak, v praxi sa vyskytovali viaceré problémy, napr. čo sa týka zákonných definícií. Niektoré základné pojmy boli v zákone definované nejednoznačne, čo negatívne vplývalo na právnu istotu subjektov pobytového povoľovacieho konania, na druhej strane chýbalo zákonné vymedzenie často používaných pojmov ako neoprávnený pobyt, účelové manželstvo, ohrozenie bezpečnosti štátu, verejného poriadku a pod. Okrem toho bolo nevyhnutné transponovať ďalšie smernice prijaté Radou EÚ a systematicky prepojiť zákon o pobyte cudzincov s európskym právom.

Radikálnym riešením bolo spracovanie úplne nového zákona, ktorý by komplexne upravoval problematiku pobytu cudzincov v rámci SR. Po prijatí zákona o pobyte cudzincov Národnou radou SR nadobudol tento zákon účinnosť 1. januára 2012. Zákon o pobyte cudzincov odstránil už spomínané i mnohé iné nedostatky predchádzajúceho zákona. Navyše zjednocuje problematiku zabezpečovania kontroly hraníc, zameranú na vykonávanie hraničnej kontroly osôb, s problematikou pobytu cudzincov do jedného právneho predpisu, čo vzhľadom na úzke prepojenie služieb hraničnej a cudzineckej polície skvalitní výkon služby príslušníkov Policajného zboru. Zákon o pobyte cudzincov, ktorý v súčasnosti spĺňa všetky európske štandardy, priniesol množstvo zmien, najmä v oblasti udeľovania víz, jednotlivých druhov pobytov cudzincov i v oblasti administratívneho vyhostenia a zaistenia cudzinca. Tento článok je vzhľadom na jeho obmedzený rozsah venovaný systému pobytov cudzincov na území SR, ktorý prijatím zákona o pobyte cudzincov získal nový rozmer.

Pre lepšie chápanie systému pobytov cudzincov na území SR je potrebné objasniť, kto sa za cudzinca považuje. Zákon o pobyte cudzincov v ustanovení § 2 ods. 2 kopíruje medzinárodnoprávnu definíciu tohto pojmu. **Cudzincom** je v zmysle predmetného zákona každý, kto nie je štátnym občanom Slovenskej republiky. Zákon o pobyte cudzincov toto značne široké vymedzenie osôb, ktoré možno považovať za cudzincov, v nasledujúcich ustanoveniach člení *expresis verbis* do **troch kategórií**. Prvou, najprivilegovanejšou kategóriou cudzincov, čo sa týka podmienok uplatňovania práv a slobôd spojených s ich voľným pohybom a pobytom, sú pochopiteľne občania EÚ. Za **občana únie** je v zmysle ustanovenia § 2 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov považovaný každý, kto nie je občanom SR a je štátnym občanom niektorého členského štátu⁵. Druhou kategóriou cudzincov na území SR sú štátni príslušníci tretích krajín. Podľa ustanovenia § 2 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov je **štátnym príslušníkom tretej krajiny** každý, kto nie je ani štátnym občanom SR, ani občanom únie a takisto osoba bez štátnej príslušnosti. Do poslednej (tretej) kategórie cudzincov zaraďujeme rodinných príslušníkov občanov EÚ. **Rodinný príslušník občana únie** je síce štátnym príslušníkom tretej krajiny, avšak určitý rodinný zväzok k občanovi EÚ (napr. manželstvo) mu v tomto smere priznáva výhodnejšie postavenie oproti druhej kategórii cudzincov, v podstate porovnateľné s právnym postavením občana únie. Z jednotlivých ustanovení v rámci právnej úpravy pobytu cudzincov na území SR možno vyčleniť ďalšie „podkategórie“ cudzincov, ktoré majú v určitých smeroch osobitné postavenie, napr. cudzinci

⁵ V zmysle ustanovenia § 2 ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov sa za členský štát považuje členský štát EÚ okrem SR iný štát, ktorý je zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore a Švajčiarska konfederácia; na účely § 30 a § 51 až 57 sa členským štátom rozumie len členský štát EÚ okrem SR.

ako osoby požívajúce výsady a imunity, Slováci žijúci v zahraničí, azylanti, cudzinci, ktorým bola udelená doplnková ochrana, rodinný príslušník azylanta, rodinný príslušník cudzinca, ktorému bola poskytnutá doplnková ochrana, odídenec atď.

V zmysle platnej právnej úpravy možno **systém pobytov cudzincov na území SR** klasifikovať z rôznych hľadísk. Jednou z možností je rozdeliť systém pobytov cudzincov **z hľadiska temporálneho**, a to do troch hlavných skupín – *krátkodobý, strednodobý a dlhotrvajúci* pobyt cudzincov na území SR.

I. Krátkodobý pobyt cudzincov na území SR

O krátkodobom pobyte cudzincov hovoríme v prípade, ak pobyt cudzinca nepresiahne tri mesiace odo dňa vstupu na územie SR. V zmysle platnej právnej úpravy možno krátkodobý pobyt cudzincov rozčleniť na krátkodobý pobyt *štátnych príslušníkov tretích krajín* a krátkodobý pobyt *občanov EÚ a rodinných príslušníkov občanov EÚ*.

Krátkodobý pobyt štátnych príslušníkov tretích krajín v ktoromkoľvek štáte schengenského priestoru, tzn. aj na území SR, upravuje v prvom rade Kódex schengenských hraníc. Tento pobyt **nesmie presiahnuť tri mesiace (90 dní) v rámci ľubovoľného šesťmesačného obdobia (180 dní)**. Prakticky to znamená, že **odo dňa prvého** vstupu cudzinca na územie *ktoréhokoľvek štátu* schengenského priestoru *začne plynúť* šesťmesačné obdobie, počas ktorého sa cudzinec v tomto priestore môže zdržiavať maximálne tri mesiace. V prípade **viacerych krátkodobých pobytov** cudzinca v rámci schengenského priestoru sa **ich dĺžka zráta**. Konkrétne **podmienky krátkodobého pobytu**, ktoré musí štátny príslušník tretej krajiny spĺňať, obsahuje čl. 5 Kódexu schengenských hraníc. V prvom rade musí mať *platný cestovný doklad* (resp. doklady, ktoré ho oprávňujú prekročiť hranicu), *platné vízum*, v prípade, ak ide o vízového cudzinca, alebo platné povolenie na pobyt, ktoré vízum nahrádza, a *doklad potvrdzujúci účel a okolnosti pobytu, finančné prostriedky* na živobytie počas pobytu a na návrat. Štátny príslušník tretej krajiny pritom nesmie mať *záznam v schengenskom informačnom systéme*, ktorým mu má byť odopretý vstup, a nesmie *predstavovať hrozbu* pre verejný poriadok, verejnú bezpečnosť, verejné zdravie alebo pre medzinárodné vzťahy jedného z členských štátov.

Krátkodobý pobyt štátneho príslušníka tretej krajiny na území SR bližšie špecifikuje zákon o pobyte cudzincov. Štátny príslušník tretej krajiny môže počas krátkodobého pobytu na území SR *študovať, vykonávať osobitnú činnosť, pôsobiť v oblasti výskumu a vývoja, alebo môže pricestovať za rodinným príslušníkom*, ktorý je takisto štátnym príslušníkom tretej krajiny napr. s trvalým alebo prechodným pobytom na našom území, a to **bez toho, aby požiadal o prechodný pobyt** (nesmie napr. podnikáť). Je však dôležité, aby boli splnené **tri podmienky**: pobyt *nesmie presiahnuť 90 dní* odo dňa vstupu na územie SR, štátny príslušník tretej krajiny musí spĺňať už spomínané podmienky uvedené v čl. 5 Kódexu schengenských hraníc a poslednou podmienkou je, že štátny príslušník tretej krajiny *do troch pracovných dní* od vstupu *nahlási* policajnému útvaru začiatok, miesto a predpokladanú dĺžku pobytu.⁶ Štátny príslušník tretej krajiny, ktorý by chcel vykonávať niektorú z týchto činností počas **dlhšieho obdobia**, prípadne ak by chcel napr. podnikáť, musí **požiadať** policajný útvar o **prechodný pobyt** na jeden, konkrétny účel.

Krátkodobý pobyt občana EÚ a rodinného príslušníka občana EÚ je pobyt týchto cudzincov nepresahujúci tri mesiace odo dňa vstupu na územie SR. Zákon o pobyte cudzincov upravuje podmienky uplatnenia práva na krátkodobý pobyt občana únie a rodinného príslušníka občana únie len s malými rozdielmi.

⁶ Uvedené je obsahom ustanovení § 24 ods. 4, § 25 ods. 3, § 26 ods. 2 a § 30 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov.

Občan únie, ktorý je držiteľom platného **preukazu totožnosti** alebo **cestovného dokladu**, je podľa ustanovenia § 64 zákona o pobyte cudzincov oprávnený **bez akýchkoľvek ďalších podmienok alebo formalít** zdržiavať sa na území SR tri mesiace odo dňa vstupu na územie SR. Okrem toho môže preukaz totožnosti alebo cestovný doklad nahradiť aj iným dokladom, ktorým policajnému útvaru hodnoverne preukáže svoju totožnosť a štátnu príslušnosť k členskému štátu EÚ.

Rodinný príslušník občana únie má právo na krátkodobý pobyt na území SR, ak je držiteľom platného **cestovného dokladu**, pričom musí **občana únie**, ktorého je rodinným príslušníkom, buď **sprevádzať, alebo sa k nemu pripájať**. Podobne ako občan únie môže namiesto platného cestovného dokladu predložiť akýkoľvek iný doklad, ktorým policajnému útvaru hodnoverne preukáže svoju **totožnosť** a **rodinný vzťah k občanovi únie**. Dôkazné bremeno pritom znáša rodinný príslušník občana EÚ.

Z uvedeného vyplýva, že občanovi únie a rodinnému príslušníkovi občana únie v súvislosti s uplatnením práva na krátkodobý pobyt nevyplýva – v porovnaní s krátkodobým pobytom štátneho príslušníka tretej krajiny – povinnosť predložiť doklady, ktorými by preukázal účel pobytu, finančné zabezpečenie pobytu a pod. Jedinú povinnosť, ktorú v spojitosti s krátkodobým pobytom občan únie a rodinný príslušník občana únie má, je **povinnosť nahlásiť** na policajnom útvaru *do desiatich pracovných dní odo dňa vstupu* na územie SR **začiatok pobytu** na našom území.

Osobitosťou je, že krátkodobý pobyt občana EÚ a rodinného príslušníka občana EÚ považuje zákon o pobyte cudzincov za **trvalý pobyt**, avšak nie z temporálneho hľadiska, ale len vo vzťahu k určitým právam, s ktorými právne predpisy spájajú vznik určitých práv a slobôd pre túto kategóriu cudzincov na našom území. Napr. čl. 30 Ústavy SR⁷ ustanovuje, že cudzinci s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky majú právo voliť a byť volení do orgánov samosprávy obcí a do orgánov samosprávy vyšších územných celkov. Cudzinci s trvalým pobytom ako obyvatelia obce na našom území môžu na jednej strane voliť starostu obce, obecné zastupiteľstvo, predsedu vyššieho územného celku či zastupiteľstvo vyššieho územného celku, na druhej strane však môžu byť aj volení do uvedených orgánov.

Krátkodobý pobyt na základe bezvízového/vízového styku sa vzťahuje len **na štátnych príslušníkov tretích krajín a rodinných príslušníkov občana EÚ**.

V súvislosti s **bezvízovým stykom** prijala Rada EÚ nariadenie č. 539/2001 z 15. marca 2001, uvádzajúce *zoznam tretích krajín, ktorých štátni príslušníci musia mať víza pri prekračovaní vonkajších hraníc členských štátov* (tzv. „negatívny zoznam“) a *krajín, ktorých štátni príslušníci sú oslobodení od tejto povinnosti* (tzv. „pozitívny zoznam“)⁸, pričom uvedené zoznamy pravidelne aktualizuje prostredníctvom ďalších nariadení uverejňovaných v Úradnom vestníku EÚ. Pri rozhodovaní o zaradení tretieho štátu do tej-ktorej skupiny Rada EÚ uvážlivo hodnotí rôzne kritériá súvisiace s nelegálnym prisťahovalectvom, verejným poriadkom, bezpečnosťou a vonkajšími vzťahmi s tretími krajinami, pričom zohľadňuje aj bezpečnosť cestovných dokladov danej krajiny vzhľadom na ich falšovateľnosť a pod. Pred pridáním tretieho štátu do pozitívneho zoznamu s ním EÚ uzatvorí dohodu o bezvízovom styku. V tzv. negatívnom zozname sú uvedené krajiny ako Egypt, Kuba, Pakistan, Moldavsko, čo znamená, že ich štátni príslušníci musia mať na vstup, príp. krátkodobý pobyt, platné víza. V tzv. pozitívnom zozname sa nachádza USA, Kanada, Austrália, Chile a iné krajiny, ktorých štátni príslušníci nemajú vízovú povinnosť pri prekračovaní vonkajších hraníc. Okrem toho môže členský štát stanoviť výnimky vízovej povinnosti tak z negatívneho, ako aj pozitívneho zoznamu v prípade, ak ide o držiteľov diplomatických pasov, služobných/úradných pasov alebo osobitných pasov a pod. Výnimku z negatívneho zoznamu

⁷ Zákon č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky.

⁸ Ú. v. EÚ L 81, 21. 03. 2001, s. 1 – 7.

možno uplatniť napr. *na základe dohody* o jednostrannom alebo obojstrannom bezvízovom styku, uzatvorenej medzi členským štátom a treťou krajinou⁹.

V zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady ES č. 810/2009 z 13. júla 2009, ktorým sa ustanovuje *Vízový kódex spoločenstva* (ďalej len „Vízový kódex“),¹⁰ je **vízum** povolenie udelené členským štátom na **tranzit cez územie členských štátov** alebo **plánovaný pobyt na ich území**, ktorého dĺžka počas ľubovoľného šesťmesačného obdobia odo dňa prvého vstupu na územie členských štátov nepresahuje tri mesiace, ako aj na *tranzit cez medzinárodné tranzitné priestory letísk členských štátov*. Poznáme **nasledujúce typy schengenských víz**: letiskové tranzitné vízum (vízum typu „A“), tranzitné vízum (vízum typu „B“), krátkodobé vízum (vízum typu „C“), skupinové vízum, vízum s obmedzenou územnou platnosťou (vízum typu „LTV“).¹¹ Vo Vízovom kódexe je obsiahnutá prevažná časť ustanovení týkajúcich sa podmienok udeľovania schengenských víz. Konkrétne úkony a kompetencie jednotlivých orgánov členských štátov pri udeľovaní schengenských víz upravujú vnútroštátne právne predpisy.

Zákon o pobyte cudzincov obsahuje ustanovenia o schengenských vízach v tretej hlave („Víza“) druhej časti tohto zákona („Kontrola hraníc, vstup a vycestovanie cez vonkajšiu hranicu“). O žiadosti na udelenie schengenského víza štátneho príslušníka tretej krajiny rozhoduje v zahraničí diplomatická misia alebo konzulárny úrad (ďalej len „zastupiteľský úrad“), pričom si musí vyžiadať stanovisko Ministerstva vnútra SR. **Udelenie** schengenského víza **môže byť podmienené pozvaním**, ktorého pravdivosť overí policajný útvar. Ak sa žiadosti vyhovie, vydá sa vízová nálepka, ak sa žiadosť zamietne, vydá sa rozhodnutie, proti ktorému môže štátny príslušník tretej krajiny podať v lehote do 15 dní od doručenia rozhodnutia odvolanie. Táto hlava okrem iného obsahuje aj dôležité ustanovenia v súvislosti s uplatnením **práva na pobyt rodinného príslušníka občana EÚ**, ktorý je v podstate štátnym príslušníkom tretej krajiny. Pokiaľ sa na tohto cudzinca vzťahuje vízová povinnosť, schengenské vízum mu zastupiteľský úrad **udelit' musí**, ak k žiadosti o vízum predloží platný cestovný doklad, doklad potvrdzujúci jeho rodinný vzťah k občanovi EÚ (príp. iný doklad, ak sa vyžaduje) a cudzinec nepredstavuje vážnu hrozbu pre bezpečnosť štátu, verejný poriadok alebo verejné zdravie. Vízum rodinnému príslušníkovi občana EÚ môže za určitých podmienok udeliť aj policajný útvar na hraničnom priechode.

II. Strednodobý pobyt cudzincov na území SR

Skupinu strednodobých pobytov cudzincov na území SR upravuje zákon o pobyte cudzincov v prvej hlave tretej časti, pričom ide o pobyty, ktoré môžu byť **udelené len štátnym príslušníkom tretích krajín** na čas presahujúci 90 dní, pričom horná hranica pobytu je obmedzená v závislosti od druhu pobytu na rok, prípadne viac, maximálne však na šesť rokov. Do strednodobých pobytov zaraďujeme *prechodný pobyt, pobyt na základe modrej karty a tolerovaný pobyt*.

Prechodný pobyt oprávňuje štátneho príslušníka tretej krajiny *zdržiavať sa, vycestovať a opätovne vstupovať* na územie SR *v čase, na aký mu bol* policajným útvarom *udelený*, pričom je zásadne *viazaný len na jeden účel*. Ak by chcel štátny príslušník tretej krajiny vykonávať inú činnosť, než na akú mu bol prechodný pobyt udelený, *musí podať novú*

⁹ Bližšie pozri ustanovenie čl. 4 nariadenia Rady (ES) č. 539/2001 z 15. marca 2001 uvádzajúce zoznam tretích krajín, ktorých štátni príslušníci musia mať víza pri prekračovaní vonkajších hraníc členských štátov a krajín, ktorých štátni príslušníci sú oslobodení od tejto povinnosti.

¹⁰ Ú. v. EÚ L 243, 15. 09. 2009, s. 1.

¹¹ Bližšie pozri Odporúčanie komisie zo 6. novembra 2006, ktorým sa ustanovuje spoločná „Praktická príručka pre príslušníkov pohraničnej stráže (Schengenská príručka)“, ktorú majú používať príslušné orgány členských štátov pri vykonávaní hraničných kontrol osôb. K (2006) 5186, v konečnom znení.

žiadosť o udelenie prechodného pobytu, pričom zákon pozná z tejto zásady určité výnimky. Štátny príslušník tretej krajiny, ktorému bol udelený **prechodný pobyt na akýkoľvek účel, môže počas tohto pobytu študovať, dokonca môže byť aj zamestnaný**, okrem prípadu, ak mu bol tento pobyt udelený na účel podnikania. Zákon o pobyte cudzincov explicitne vymenúva deväť druhov prechodných pobytov, presnejšie v ustanovení § 21, podľa ktorého môže policajný útvar štátnemu príslušníkovi tretej krajiny udeliť prechodný pobyt na účel **podnikania, zamestnania, štúdia, osobitnej činnosti, výskumu a vývoja, zlúčenia rodiny, plnenia služobných povinností** civilnými zložkami ozbrojených síl, štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý má priznané postavenie **Slováka žijúceho v zahraničí, resp. osoby s dlhodobým pobytom v inom členskom štáte**.

Zákonnými *podmienkami udelenia* prechodného pobytu je na jednej strane **existencia určitých skutočností** dokazovaných prostredníctvom dokladovania účelu pobytu, bezúhonnosti, finančného zabezpečenia pobytu a zabezpečenia ubytovania zo strany štátneho príslušníka tretej krajiny, na druhej strane **neexistencia skutočností uvedených v § 33 ods. 4** zákona o pobyte cudzincov. Podľa tohto ustanovenia policajný útvar zamietne žiadosť o udelenie prechodného pobytu, ak je štátny príslušník nežiaducou osobou, ak uzavrel účelové manželstvo a pod.

Výnimku z podmienok udelenia prechodného pobytu ustanovuje § 27a zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o azyle“). Podľa tohto ustanovenia *cudzinec, ktorému sa poskytla doplnková ochrana*¹² sa považuje za cudzinca, ktorému sa udelilo povolenie na prechodný pobyt.

Prechodný pobyt na základe modrej karty oprávňuje štátneho príslušníka tretej krajiny *vstúpiť, zdržiavať sa, pracovať* na území SR, *vycestovať* z územia SR a *opätovne vstúpiť* na územie SR v čase, na aký mu bola policajným útvarom vydaná. **Modrá karta** je v podstate pracovné povolenie vydávané štátnym príslušníkom tretích krajín, na účel výkonu vysokokvalifikovaného zamestnania, s cieľom podporiť a mobilizovať vysokokvalifikovaných pracovníkov na jednej strane a súčasne riešiť nedostatok pracovnej sily v určitých oblastiach pracovného trhu v rámci SR na strane druhej. Modrú kartu policajný útvar udelí na základe žiadosti štátneho príslušníka tretej krajiny, ak neexistujú dôvody na jej zamietnutie (uvedené v § 39 zákona o pobyte cudzincov) **na dobu trvania pracovného pomeru predĺženú o 90 dní, najviac však na tri roky**. Zákon o pobyte cudzincov definuje **vysokokvalifikované zamestnanie** ako zamestnanie, na výkon ktorého sa vyžaduje vyššia odborná kvalifikácia. Tú pracovník preukazuje buď dokladom o vysokoškolskom vzdelaní, alebo dokladom o vykonaní viac ako päťročnej odbornej praxe v príslušnej oblasti porovnateľnej s vysokoškolským vzdelaním. Nie každému vysokoškolsky vzdelanému štátnemu príslušníkovi tretej krajiny však môže byť prechodný pobyt na základe modrej karty udelený. Neudelí sa napr. žiadateľovi o azyl, azylantovi, odídcovi a pod.

Tolerovaný pobyt je z temporálneho hľadiska ďalším zo skupiny strednodobých pobytov. Ide však o *špecifický druh pobytu*, ktorý *poskytuje právny rámec na legalizáciu pobytu* štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý *nesplňa podmienky oprávneného pobytu* a z objektívnych príčin *nemôže z územia SR vycestovať a nie je účelné ani jeho zaistenie* (napr. z dôvodu vážnej choroby je pripútaný na lôžko, vážne mu ochorie rodinný príslušník, o ktorého sa musí postarať a pod.), *nemožno ho pre existenciu prekážky administratívne vyhostiť* (v štáte, ktorého je občanom, mu hrozí napr. trest smrti), alebo mu bolo *poskytnuté dočasné útočisko* (napr. z dôvodu ozbrojeného konfliktu či prírodnej katastrofy v domovskej krajine) a pod. Tolerovaný pobyt možno udeliť napr. štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý je **maloletou osobou** (bez sprievodu) **nájdenu na území SR**, pretože táto pred dosiahnutím plnoletosti o iný pobyt ani požiadať nemôže. Udeľuje sa **na čas trvania**

¹² Doplnkovou ochranou sa v zmysle ustanovenia § 2 písm. c) zákona o azyle rozumie ochrana pred vážnym bezprávím v krajine pôvodu.

dôvodov na jeho udelenie, najviac však **na 180 dní**, ak zákon o pobyte cudzincov neustanovuje inak.

Špecifickosť tohto druhu pobytu je daná aj osobou, ktorá oň môže policajný útvar požiadať. Zatiaľ čo pri iných pobytoch je to spravidla priamo osoba, o ktorej pobyte sa má rozhodnúť, pri tolerovanom pobyte **môže** za štátneho príslušníka tretej krajiny **podat' žiadosť aj orgán činný v trestnom konaní** v prípade, ak bol cudzinec obeťou trestného činu obchodovania s ľuďmi. Orgán činný v trestnom konaní môže tiež podať žiadosť aj za štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý bol nelegálne zamestnaný za osobitne vykorisťujúcich pracovných podmienok, ak ide o nelegálne zamestnanú maloletú osobu a ich prítomnosť je nevyhnutná na účely trestného konania. Policajný útvar v tomto prípade udelí tolerovaný pobyt na 180 dní, s možnosťou jeho predĺženia o ďalších 180 dní, a to aj opakovane, až do právoplatného skončenia trestného konania. V ostatných prípadoch podáva žiadosť na policajnom útvare štátny príslušník sám, príp. jeho rodinný príslušník, ak tak pre bezvládnosť nemôže urobiť sám.

V súvislosti s udelením tolerovaného pobytu štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorému bolo poskytnuté dočasné útočisko, je dôležité spomenúť aj zákon č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o azyle“), ktorý potvrdzuje právne postavenie tejto osoby. Konkrétne podľa ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o azyle, je *odídenec*¹³ počas poskytovania dočasného útočiska oprávnený na tolerovaný pobyt na území SR.

III. Dlhotrvalý pobyt cudzincov na území SR

Tretiu skupinu pobytoch cudzincov na území SR možno rozdeliť na *trvalý pobyt štátneho príslušníka tretej krajiny, trvalý pobyt občana EÚ a rodinného príslušníka občana EÚ a dlhodobý pobyt štátneho príslušníka tretej krajiny na základe národného víza*.

Trvalý pobyt štátneho príslušníka tretej krajiny oprávňuje túto kategóriu cudzincov *zdržiavať sa, vycestovať a opätovne vstupovať* na územie SR v čase, na ktorý im bol policajným útvarem udelený. Zákon o pobyte cudzincov pozná tri typy trvalého pobytu: trvalý pobyt **na päť rokov**, trvalý pobyt **na neobmedzený čas** a **dlhodobý pobyt**.

O **trvalý pobyt na päť rokov** môže štátny príslušník tretej krajiny požiadať *okamžite po príchode na územie SR*, tzn. bez toho, aby sa na našom území predtým dlhobojšie zdržiaval. Ak neexistuje žiaden z dôvodov zamietnutia žiadosti, tzn. cudzinec nie je nežiaducou osobou, neuzavrel účelové manželstvo a pod., policajný útvar udelí **trvalý pobyt na päť rokov** štátnemu príslušníkovi tretej krajiny buď **na účel zlúčenia rodiny**, alebo ak je to **v záujme SR** (pobyt tejto osoby musí byť pre SR prínosom, čo preukáže potvrdením vydaným ústredným orgánom štátnej správy). Pokiaľ ide o **zlúčenie rodiny**, zákon o pobyte cudzincov striktno vymedzuje, o aký rodinný vzťah musí ísť, aby žiadosti o trvalý pobyt na päť rokov vyhovel. Žiadateľ, tzn. štátny príslušník tretej krajiny, musí byť manžel štátneho občana SR s trvalým pobytom na území SR, závislým príbuzným v priamom rade štátneho občana SR s trvalým pobytom na území SR, slobodným dieťaťom mladším ako 18 rokov štátneho príslušníka tretej krajiny s trvalým pobytom na päť rokov a pod. Z uvedeného vyplýva, že **musí ísť o blízky rodinný vzťah** (v priamom rade, alebo vzťah manželský), **viazaný** na štátneho občana SR alebo štátneho príslušníka tretej krajiny **s trvalým pobytom na území SR**.

Trvalý pobyt na neobmedzený čas predpokladá existenciu dlhobojšieho pobytu na území SR (či už osoby žiadateľa, alebo jeho rodiča), preto o tento pobyt môže na policajnom

¹³ Odídencom je podľa ustanovenia § 2 písm. j) zákona o azyle cudzinec, ktorému Ministerstvo vnútra SR na základe rozhodnutia vlády SR poskytl dočasné útočisko.

útvare požiadať len štátny príslušník tretej krajiny, ktorý už má na Slovensku najmenej štyri roky udelený trvalý pobyt na päť rokov, alebo je dieťaťom mladším ako 18 rokov štátneho príslušníka tretej krajiny s trvalým pobytom na neobmedzený čas. Vo výnimočných prípadoch môže byť trvalý pobyt na neobmedzený čas udelený nezvyčajne **Ministerstvom vnútra SR**, a to aj *bez splnenia zákonných podmienok*, ak je to potrebné na poskytovanie ochrany a pomoci svedkovi, na návrh Slovenskej informačnej služby, osobe bez štátnej príslušnosti, a pod. Zákon o pobyte cudzincov rieši *právne postavenie osoby bez štátnej príslušnosti*, tzn. osoby, ktorú žiadny štát nepovažuje za svojho občana tým spôsobom, že jej umožňuje získať na území SR pobyt natrvalo. Stačí, ak táto osoba preukáže, že nemá štátnu príslušnosť štátu, v ktorom sa narodila, v ktorom mala svoje predchádzajúce bydlisko a ktorého štátne občianstvo majú jej rodičia a ostatní rodinní príslušníci, pričom zvyčajne pôjde o jeden a ten istý štát.

Dlhodobým pobytom je pobyt štátneho príslušníka tretej krajiny **s priznaným postavením osoby s dlhodobým pobytom EÚ**, tzn. že cudzinec je držiteľom preukazu „osoby s dlhodobým pobytom“. **Dlhodobý pobyt** udelí policajný útvar na **neobmedzený čas** na základe žiadosti a ak nie sú dôvody na jej zamietnutie, štátnemu príslušníkovi tretej krajiny **v prípade, ak sa na území SR zdržiava oprávnene a nepretržite po dobu piatich rokov bezprostredne pred podaním žiadosti**. V prvom rade musí byť splnená *podmienka oprávnenosti pobytu*. Zákon o pobyte cudzincov v ustanovení § 2 vymedzuje túto podmienku negatívne tým, že definuje **neoprávnený pobyt** ako zdržiavanie sa cudzinca na území SR v rozpore s právnymi predpismi alebo medzinárodnou zmluvou. Oprávneným pobytom na našom území je teda každý pobyt, ktorý nemožno označiť za neoprávnený. **Nepretržitým pobytom** je čas pobytu na základe povolenia na pobyt, ktorý začína plynúť až dňom vstupu na územie SR, nie dňom udelenia víza či pobytu cudzincovi. Do nepretržitého pobytu sa nezapočítava čas výkonu trestu odňatia slobody a nepretržitý pobyt cudzinca v zahraničí trvajúci viac ako 180 dní. Prakticky to znamená, že štátny príslušník tretej krajiny sa v deň podania žiadosti o dlhodobý pobyt zdržiava na našom území oprávnene (na základe akéhokoľvek druhu pobytu, napr. prechodného) minimálne päť rokov. Policajný útvar udelí dlhodobý pobyt na neobmedzený čas na základe predchádzajúcej žiadosti a v prípade neexistencie dôvodov na jej zamietnutie aj štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý má **päť rokov oprávnený, nepretržitý pobyt na území členských štátov** (v užšom zmysle slova, t. j. okrem SR sem nezaraďujeme ani štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore, a Švajčiarsku konfederáciu) **ako držiteľ modrej karty a zdržiava sa na území SR ako držiteľ modrej karty najmenej dva roky bezprostredne pred podaním žiadosti**. Prvou podmienkou je, aby mal štátny príslušník tretej krajiny, ktorý žiada o dlhodobý pobyt na území SR, v minulosti oprávnený a nepretržitý pobyt na území iného členského štátu EÚ, a to najmenej päť rokov. Do nepretržitého pobytu sa započítava obdobie najviac 12 po sebe nasledujúcich mesiacov a najviac 18 mesiacov, počas ktorých sa štátny príslušník tretej krajiny zdržiaval mimo územia členských štátov. Druhou podmienkou je, aby tento cudzinec následne získal modrú kartu na našom území a aby sa minimálne dva roky bezprostredne pred podaním žiadosti o dlhodobý pobyt zdržiaval na území SR ako vysokokvalifikovaný pracovník. Zákon o pobyte cudzincov v ustanovení § 52 ods. 2 taxatívne stanovuje, za akých okolností **dlhodobý pobyt** štátnemu príslušníkovi tretej krajiny **udelieť nemožno**. Na udelenie dlhodobého pobytu tak nemá nárok žiadateľ o udelenie azylu, azylant, odídenec, cudzinec, ktorý má udelený prechodný pobyt na účel štúdia a pod.

Trvalý pobyt občana EÚ a rodinného príslušníka občana EÚ upravuje zákon o pobyte cudzincov v druhej hlave druhej časti s názvom „*Pobyt občana únie a rodinného príslušníka občana únie*“. Zákon o pobyte cudzincov upravuje vo vzťahu k tejto kategórii cudzincov pobyt, ktorý nepresiahne tri mesiace (z temporálneho hľadiska ide o krátkodobý pobyt), pobyt presahujúci tri mesiace a pobyt presahujúci päť rokov. Ex lege je **každý pobyt**

občana únie a jeho rodinného príslušníka považovaný za pobyt trvalý, ktorý spravidla rozširuje katalóg práv a slobôd tejto kategórie cudzincov na našom území. Z temporálneho hľadiska však do skupiny dlhotrvajúcich pobytov cudzincov zaraďujeme len tie pobyty občanov únie a ich rodinných príslušníkov, ktoré **presahujú tri mesiace**, a teda ich považujeme za pobyty trvalé aj z pohľadu dĺžky ich trvania. **Trvalý pobyt občana únie a rodinného príslušníka občana únie na území SR** možno rozdeliť na *trvalý pobyt presahujúci tri mesiace* a *trvalý pobyt presahujúci päť rokov*.

Trvalý pobyt presahujúci tri mesiace je pobyt občana EÚ a jeho rodinného príslušníka, ktorý týchto cudzincov oprávňuje na pobyt na území SR počas obdobia **presahujúceho tri mesiace**, ktorý však spravidla **neprevyšuje päť rokov**. *Občan únie* si podľa § 65 zákona o pobyte cudzincov môže uplatniť právo na pobyt na území SR presahujúci tri mesiace, len *ak je zamestnaný na území SR, samostatne zárobkovo činná osoba na území SR*, alebo ak študuje na základnej, strednej, resp. vysokej škole v SR a pod. Právo na trvalý pobyt nad tri mesiace ostáva zachované, pokiaľ občan únie spĺňa tieto podmienky. Zákon myslí aj na prípady, ak by občan EÚ počas trvalého pobytu prestal spĺňať dané podmienky, a ustanovuje, za akých okolností mu právo na pobyt presahujúci tri mesiace zostáva zachované. Pôjde o prípad, ak občan EÚ stratil zamestnanie, následne však nastúpil na odborné vzdelávanie, je dočasne práceneschopný a pod. S uplatnením práva na pobyt presahujúci tri mesiace vzniká občanovi EÚ **povinnosť požiadať** policajný útvar **o registráciu pobytu na území SR**, a to v lehote do 30 dní od uplynutia troch mesiacov po tom, čo vstúpil na územie SR. Policajný útvar obligatórne vydá občanovi únie v deň podania úplnej žiadosti **"potvrdenie o registrácii pobytu občana únie"**, avšak na požiadanie občana únie sa mu vydá doklad o pobyte s názvom **"Pobytový preukaz občana EÚ"** s platnosťou **na päť rokov**. Zatiaľ čo občan EÚ má právo na trvalý pobyt len po splnení určitej podmienky, *rodinnému príslušníkovi občana EÚ* vzniká právny nárok na pobyt presahujúci tri mesiace už len z titulu blízkych rodinných zväzkov, pričom nemusí spĺňať žiadny účel pobytu či iné podmienky. *Rodinný príslušník občana únie má právo na pobyt presahujúci tri mesiace za predpokladu, že občan únie ako garant¹⁴*, ku ktorému sa rodinný príslušník občana EÚ pripája, alebo ktorého sprevádza, **sám spĺňa podmienky** na trvalý pobyt. Štátny príslušník EÚ má **povinnosť**, v rovnakej lehote ako občan EÚ **požiadať** policajný útvar o vydanie dokladu o pobyte, ktorým je **"Pobytový preukaz rodinného príslušníka občana EÚ"** s platnosťou **na päť rokov**.

Povolenie na trvalý pobyt prevyšujúci päť rokov sa udelí občanovi EÚ a jeho rodinnému príslušníkovi spravidla **po uplynutí piatich rokov** nepretržitého a oprávneného pobytu na území SR. *Občanovi únie* vzniká právo na trvalý pobyt presahujúci päť rokov, v podstate na neobmedzený čas, ak sa na území SR zdržiava oprávnene a nepretržite počas obdobia piatich rokov. Občan únie môže policajný útvar požiadať o vydanie dokladu o pobyte. Ak občan únie spĺňa podmienky na uplatnenie práva na trvalý pobyt, vydá sa mu **"Pobytový preukaz občana EÚ"** s platnosťou **na desať rokov**. *Rodinný príslušník občana EÚ* má právo na trvalý pobyt, len ak sa na území SR **zdržiava s garantom** oprávnene a nepretržite počas obdobia piatich rokov. Na žiadosť rodinného príslušníka občana EÚ vydá policajný útvar doklad o pobyte s názvom **"Pobytový preukaz rodinného príslušníka občana EÚ"** s platnosťou **na desať rokov**.

Dlhodobý pobyt štátneho príslušníka tretej krajiny na základe národného víza rámcovo upravuje čl. 18 dohovoru, ktorým sa vykonáva schengenská dohoda zo 14. júna 1985 uzatvorená medzi vládami štátov hospodárskej únie Beneluxu, Nemeckej spolkovej republiky a Francúzskej republiky o postupnom zrušení kontrol na ich spoločných

¹⁴ Garantom sa v zmysle ustanovenia § 70 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov rozumie *občan EÚ* s právom na pobyt alebo s právom na trvalý pobyt na území SR, ktorého sprevádza alebo sa k nemu pripája na pobyt jeho rodinný príslušník.

hraniciach,¹⁵ s názvom víza pre dlhodobý pobyt. „Víza na dlhodobý pobyt sú národné víza na pobyty trvajúce dlhšie ako tri mesiace, vydávané niektorým členským štátom v súlade s jeho vnútroštátnymi právnymi predpismi.“¹⁶ V SR je národné vízum upravené v ustanovení § 15 a § 17 zákona o pobyte cudzincov. Národné vízum sa vzťahuje len na štátneho príslušníka tretej krajiny a môže mu byť udelené v prípade, ak je to potrebné *v súvislosti s udelením pobytu v SR, na plnenie záväzkov SR* vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv alebo ak je to *v záujme SR*. Národné vízum sa udeľuje na **pobyt dlhší ako tri mesiace, najviac však na jeden rok**. Ak ide o udelenie národného víza v súvislosti s udelením pobytu v SR, udeľuje sa **na 90 dní**. V rámci udeľovania národného víza má *špecifické postavenie rodinný príslušník azylanta alebo cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana*. Toto špecifikum vyplýva zo skutočnosti, že tomuto cudzincovi sa národné vízum udeliť musí pod jednou podmienkou, že neohrozuje bezpečnosť štátu alebo verejný poriadok. Toto ustanovenie zákona o pobyte cudzincov umožní pobývať na našom území cudzincovi na účel zlúčenia rodiny bez toho, aby spĺňal iné podmienky vyžadované pri udeľovaní schengenských víz, napr. finančné zabezpečenie, úmysel vrátiť sa pred skončením víza a pod. Podľa § 15 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov sa rodinnému príslušníkovi azylanta a rodinnému príslušníkovi cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana, **udelí národné vízum na nevyhnutný čas**.

Okrem týchto kategórií cudzincov sa *trvalý pobyt*, a teda aj účinky s ním spojené *vzťahujú aj na azylantov*, pretože zákon o azyle v § 24 ustanovuje, že azylant¹⁷ sa považuje za cudzinca, ktorému sa udelilo povolenie na trvalý pobyt.

Záver

Právna úprava pobytu cudzincov prešla od vzniku samostatnej Slovenskej republiky rôznymi zmenami. Prvá etapa zmien súvisela s procesom začleňovania SR do euroatlantických štruktúr. V tejto súvislosti bolo potrebné zosúladiť náš vnútroštátny právny poriadok s európskym právom, oblasť pobytovej agendy nevyvímajúc. Zmienovaný proces sa začal prijatím zákona č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Vstupom do EÚ a neskôr do schengenského priestoru už spomínaný zákon nestačil reagovať na dynamické zmeny, ktoré EÚ vyžadovala prostredníctvom implementácie množstva smerníc do vnútroštátnej právnej úpravy. Najvhodnejším riešením bolo prijatie úplne nového zákona, ktorý komplexne upravuje problematiku pobytu cudzincov v rámci SR v súlade s európskymi právnymi predpismi. Zákon o pobyte cudzincov odstránil mnohé nedostatky predchádzajúceho zákona, pričom zjednocuje problematiku zabezpečovania kontroly hraníc, zameranú na vykonávanie hraničnej kontroly osôb s problematikou pobytu cudzincov do jedného právneho predpisu. Uvedený systém pobytov cudzincov na území SR však nevychádza len zo zákona o pobyte cudzincov, ale predovšetkým z nariadení EÚ, ktoré majú prednosť pred zákonom. Je nepochybné, že prijatie novej právnej úpravy pobytu cudzincov na území SR v podobe zákona o pobyte cudzincov skvalitní aplikáciu jeho jednotlivých ustanovení, zvýši právnu istotu subjektov rozhodujúcich o právach a povinnostiach cudzincov a zjednoduší implementáciu ďalších európskych právnych predpisov. Prípadné nedostatky zákona o pobyte cudzincov však ukáže až aplikačná prax.

Literatúra

BALGA, J. *Systém Schengenského acquis*. Bratislava : VEDA, 2009. 224 s. ISBN 978-80-224-1058-8.

¹⁵ Ú. v. EÚ L 239, 22. 09. 2007, s. 19 – 62.

¹⁶ BALGA, J. *Systém schengenského acquis*, s. 146.

¹⁷ Azylantom je v zmysle ustanovenia § 2 písm. i) zákona o azyle cudzinec, ktorému Ministerstvo vnútra SR udelilo azyl.

BALGA, J., ČERVENKA B. Právne problémy výkonu verejnej správy v oblasti povoľovania pobytu cudzincov. In *Politické, ekonomické a právne problémy výkonu verejnej správy v policajnej oblasti : zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej interdisciplinárnej konferencie*. Bratislava : Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2010, s. 5 – 21. ISBN 978-80-8054-492-8.

KRSKOVÁ, A. *Úvod do štúdia práva (Základné pojmy teórie práva)*. Bratislava : Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 1997. 166 s. ISBN 80-8054-033-0.

Odporúčanie komisie zo 6. novembra 2006, ktorým sa ustanovuje spoločná „Praktická príručka pre príslušníkov pohraničnej stráže (Schengenská príručka)“, ktorú majú používať príslušné orgány členských štátov pri vykonávaní hraničných kontrol osôb. K (2006) 5186, v konečnom znení.

Osobitná časť dôvodovej správy k zákonu č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Všeobecná časť dôvodovej správy k zákonu č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zákon č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zákon č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky.

Zákon č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Ú. v. EÚ C 83, 30. 03. 2010, s. 366 – 388.

Ú. v. EÚ L 243, 15. 09. 2009, s. 1.

Ú. v. EÚ L 239, 22. 09. 2007, s. 19 – 62.

Ú. v. EÚ L 105, 13. 04. 2006, s. 1 – 32.

Ú. v. EÚ L 81, 21. 03. 2001, s. 1 – 7.

Key words: Alien, categories of Aliens, short residence, medium residence, long residence, residence of third country national, residence of a Union citizen, resident family member of a Union citizen, blue card of European Union.

Summary

Aliens legislation passed since the establishment of the Slovak Republic several changes. The first wave of changes was related with the process of integration of Slovak Republic into the Euro-Atlantic structures. In this context, it was necessary to harmonize our domestic law with European law, residential area, not excluding the agenda residential area. Mentioned process begun with the adoption of Law no. 48/2002 Z. of Aliens and on amendment of certain laws. By joining the EU and later into the Schengen area, already cited Act is insufficient to respond on dynamic changes demanded by the EU through the implementation of a number of Directives into national legislation. The preferred solution was to adopt a completely new law that comprehensively regulates residence of foreigners in Slovakia in accordance with European legislation. The Aliens Act removed many of the deficiencies of the previous law, which unites the issue provision of border control, focusing on the implementation of border controls on persons with the issue of aliens into one law. The present article describes the system stays of foreigners in Slovakia, but it is not only a nation law on aliens, but most of the EU regulations, which take precedence over the nation law. There is no doubt that the adoption of new legislation on residence of foreigners in Slovakia in terms of the Aliens Act will improve the application of its individual provisions increase legal certainty for operators of critical rights and obligations of foreigners and to facilitate the implementation of other European laws. Any deficiencies of the Aliens Act, however, shows only application practice.

por. Mgr. Gabriela Valčová Ivanová
Akadémia Policajného zboru v Bratislave
Katedra policajných vied
Tel.: 09610 57 407
e-mail: gabriela.ivanova@minv.sk

Recenzent: doc. JUDr. Jozef Balga, PhD.